

Asia: VN/28181/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi terveydensuojelulain maksusäännösten muuttamiseksi

Lausunto

Yleiset kommentit muutosehdotukseen

Terveydensuojelulaki on lakina varsin vanha ja laadittu erilaisessa toimintaympäristössä kuin tällä hetkellä toimitaan. Lakia on muutettu useita kertoja, eikä lopputulos ole selkeyden ja luettavuuden kannalta paras mahdollinen. Kuntaliitto esittää, että terveydensuojelulakiin tehtäisiin em. perusteilla vastaava kokonaisuudistus kuin elintarvikelakiin (297/2021) on hiljattain tehty.

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta osallistua lakiehdotuksen valmisteluun yhdessä kuntien edustajien kanssa. Erityisen hyödyllisenä Kuntaliitto näkee toimintatavan, jossa kunnan viranomaiset pääsevät vaikuttamaan lakiehdotuksen sisältöön jo ennen varsinaista lausuntokierrosta.

Kuntaliitto kannattaa ehdotettua valvonnan vuosittaista perusmaksua. Valvonnan maksullisuuden laajentamisella voidaan parantaa kuntien terveydensuojeluvalvonnan kustannusvastaavuutta. Muutoksella yhdenmukaistetaan ympäristöterveydenhuollon lakeja valvonnan maksullisuudessa. Maksulla turvataan kunnan toimintakykyä siten, että kunnalla on paremmat mahdollisuudet tehokkaaseen valvontaan ja palvelun tarjoamiseen.

Valvonnan vuosittainen perusmaksuun liittyvät ohjeet ja linjaukset tulisi olla hyvissä ajoin sekä kunnan viranomaisten että toiminnanharjoittajien tiedossa. Maksujen periminen ei saisi aiheuttaa liikaa hallinnollista työtä. Ympäristöterveydenhuollon tietojärjestelmän (VATI) muutokset laskutukseen liittyen tulisi saada valmiiksi hyvissä ajoin, jotta myös kuntien laskutusjärjestelmät ehditään päivittämään ennen lain voimaantuloa.

13 § Ilmoitusvelvollisuus

Kuntaliiton näkemyksen mukaan lakiehdotuksen liite ilmoitusvelvollisista ja valvonnan vuosittaisen perusmaksun piirissä olevista toiminnoista selkeyttää lain toimeenpanoa. Koska valvonnan

vuosittainen perusmaksu on luonteeltaan veroluontoinen, on toiminnanharjoittajien tasapuolinen kohtelu erityisen tärkeää. Kuntaliiton näkemyksen mukaan kausiluontoisen toiminnan ilmoitusvelvollisuus sekä mahdollinen vuosimaksun ulkopuolelle jääminen olisi hyvä kuitenkin tarkentaa hallituksen esityksen perusteluihin.

50 § Valvonnan perusmaksu

Kuntaliitto kannattaa ehdotettua valvonnan vuosittaista perusmaksua. Valvonnan maksullisuuden laajentamisella voidaan parantaa kuntien terveydensuojeluvalvonnan kustannusvastaavuutta. Muutoksella yhdenmukaistetaan ympäristöterveydenhuollon lakeja valvonnan maksullisuudessa. Maksulla turvataan kunnan toimintakykyä siten, että kunnalla on paremmat mahdollisuudet tehokkaaseen valvontaan ja palvelun tarjoamiseen.

Valvonnan vuosittainen perusmaksu perittäisiin kalenterivuoden alussa vuosimaksun piirissä olevilta toimijoilta. Kesken vuotta aloittaneilta toimijoilta perittäisiin valvonnan vuosittainen perusmaksu seuraavan vuoden alusta lähtien. Vastaavasti kesken vuotta lopettaneille toiminnanharjoittajille ei maksua palautettaisi. Maksun perimisen päättymisen edellytyksenä olisi toiminnanharjoittajan ilmoitus toiminnan loppumisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta. Näiltä osin terveydensuojelulakiin esitetyt muutokset ovat yhteneväiset elitarvikelain (297/2021) kanssa ja tämä helpottaa maksujen perimistä.

50 a § Terveydensuojeluvalvonnasta perittävät muut maksut

Kuntaliiton näkemyksen mukaan on kannatettavaa, että näytteenotosta peritään suoriteperusteinen maksu. Lakiehdotuksessa näytteenoton maksullisuus poikkeaa elintarvikelain (297/2021) linjauksista, mutta on hyvin perusteltavissa. Esim. talousvettä toimittavien laitosten, uimarantojen ja uimahallien osalta näytteenotokustannukset ovat merkittävä osa valvontakustannuksista. Terveydensuojelulain ja sen nojalla annettujen asetusten valvonnan osalta labo-ratorioiden näytteenottajat hakevat usein valtaosan näytteenottosuunnitelman mukaisista näytteistä.

Toiminnan lopettamisesta ja keskeyttämisestä ilmoittaminen on lisätty uutena lakiehdotukseen ja näiden käsittely on toimijalle maksutonta. Kuntaliiton näkemyksen mukaan linjaus on järkevä sillä, toimintansa lopettaneelta toiminnanharjoittajalta maksujen periminen on usein hankalaa, ellei peräti mah-dotonta.

Asiakirjatarkastuksen lisääminen lakiin selkeyttää tilannetta asiakirjatarkastuksen maksullisuuden osalta. Hallituksen esityksen perusteluissa on myös kerrottu etätarkastuksen maksullisuudesta ja sen periaatteista. Etätarkastuksia toteutettiin varsin hyvällä otteella mm. koronapandemian aikana, eikä hyväksi havaituista käytännöistä kannata luopua. Kuntaliitto kannattaa maksujen perimistä asiakirjatarkastuksista sekä etätarkastusten maksullisuutta.

50 b § Maksujen perintä ilman tuomiota tai päätöstä sekä viivästyskorko

-

50 c § Valvonnan perusmaksun oikaisu

-

56 § Muutoksenhaku

-

LIITE

Kuntaliiton näkemyksen mukaan lakiehdotuksen liite ilmoitusvelvollisista ja valvonnan vuosittaisen perusmaksun piirissä olevista toiminnoista selkeyttää lain toimeenpanoa. Koska valvonnan vuosittainen perusmaksu on luonteeltaan veroluontoinen, on toiminnanharjoittajien tasapuolinen kohtelu erityisen tärkeää. Kuntaliiton näkemyksen mukaan kausiluontoisen toiminnan ilmoitusvelvollisuus sekä mahdollinen vuosimaksun ulkopuolelle jääminen olisi hyvä kuitenkin tarkentaa hallituksen esityksen perusteluihin.

Kuntaliitto ehdottaa muutamia tarkennuksia lakiehdotuksen liitteeseen. Hallituksen esityksessä on kattavasti kerrottu esimerkkejä ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvista toiminnoista. Joiltain osin ilmoitusvelvollisuus laajenee nykyisestä (esimerkiksi airbnb majoitus). Koska muutoksella voi olla merkittävä vaikutus kunnan viranomaisen työmäärään, olisi selkeintä, että tämä mainittaisiin myös lakiehdotuksen liitetaulukossa. Selvyiden vuoksi myös urheiluhalli ja jäähalli tulisi mainita liitteessä.

Mäntynen Kaisa
Suomen Kuntaliitto ry